

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters, van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Slechte prognose voor jong kalf met longontsteking na verslikking

Fatale verslikking

Onlangs contacteerde een veehouder me voor een ziek kalf van enkele dagen oud. Het kalf at niet meer en lag suf in zijn kalverbox. Het jonge dier speekselde opvallend veel.

Bij nader onderzoek bleek dat de lichaamstemperatuur was verhoogd. Het kalf ademde bovendien te snel, was zelfs in ademnood en kreunde bij het uitademen. Uit de neus kwam een troebele neusvloeï.

Bij het beluisteren van de borst met de stethoscoop waren abnormale, sterk afwijkende geluiden op de longen te horen. Een diepgaander onderzoek was niet langer nodig. De diagnose luidde dat het hier om een kalf met een ernstige longontsteking ging.

Besmettelijke longontsteking op deze jonge leeftijd is uitzonderlijk. Navraag bij de veehouder leerde dat het om een kalf ging dat niet goed dronk kort na de geboorte. De veehouder had het kalf daarop iets geforceerd bij het biest geven met een fles. Op de fles stond niet

een gewone rubberen speen, maar de veehouder maakte gebruik van een tepelvoering voor het verstrekken van de melk. De grotere opening van een tepelvoering verhoogt de kans op verslikken aanzienlijk.

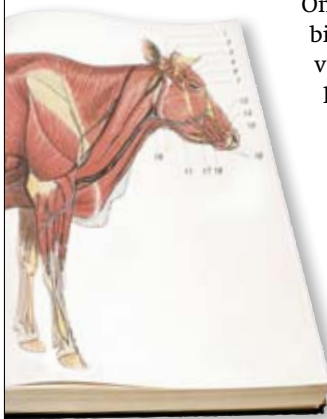
Met deze extra informatie kwam de

waarschijnlijkheidsdiagnose bij verslikkingspneumonie uit. Omdat de vooruitzichten van het kalf slecht waren, besloot ik in overleg met de veehouder het dier te euthanaseren. Bij sectie van het kalf werden de verrottingsverschijnselen in de longen zichtbaar.

De encyclopedie **verslikkingspneumonie**

Verslikkingspneumonie is een aantasting van de longen als gevolg van een verslikking. De aandoening komt meer frequent voor bij jonge kalveren maar kan ook bij volwassen runderen worden waargenomen.

Ondanks dat de gevaren bekend zijn bij de veehouder, gebeurt het nog vaak dat kalveren zich verslikken bij het verstrekken van de melk. De oorzaak van de verslikking is het te veel forceren van het kalf bij het drinken en het gebruik van ongeschikte kunstspenen. De kop te hoog houden tijdens het drinken is een andere oorzaak, naast het in één keer toedienen van te grote porties melk. Ook het ongecontroleerd aanbrenge van de slokdarmsonde bij

het toedienen van biest kan aanleiding geven tot verslikkingspneumonie. Met de sonde mag overigens alleen biest of elektrolytenmix worden toegediend aan kalveren, geen melk vanwege het risico op pensdrinkers.

Ook een te groot tijdsinterval tussen twee voerbeurten vormt een risico. Als het tijdsverloop tussen twee voerbeurten te groot is, kunnen zelfs kalveren die al uit een emmer drinken, zich verslikken als gevolg van het te gulzig melk drinken.

De vooruitzichten voor een kalf met verslikkingspneumonie zijn slecht. Het kalf sterft, moet geëuthanaseerd worden of wordt nooit economisch rendabel. Dat komt vooral doordat de gevolgen van het verslikken pas één tot twee dagen later zichtbaar worden en de longletsels al te erg zijn op het ogenblik dat de behandeling wordt ingesteld. Wanneer na een verslikking onmiddellijk ingegrepen wordt, bestaat een kans op genezing. Het dier wordt echter nooit economisch rendabel.